

Fiche 5: Realisatie kernenergie

FICHE FORMAT	Fiche kernenergie
	Type maatregel: realisatie & subsidiëring
Omschrijving maatregel	
<i>Beschrijf de maatregel:</i> Met het verhogen van het aandeel grootschalige kernenergie in het energiesysteem wordt bijgedragen aan het verhogen van de robuustheid van het systeem (diversificatie, verhogen van de leveringszekerheid, CO₂-vrije en weersonafhankelijke productie, verhogen strategische autonomie). Daarbij kan een onderscheid gemaakt worden tussen de volgende sporen: 1. Nieuwbouw grootschalige kerncentrales (2-4) 2. SMR's (ontwikkelen generatie III) 3. Versterking nucleair ecosysteem <i>Hoewel op elk van de sporen individueel ingezet kan worden door een nieuw kabinet zijn de sporen niet of maar zeer beperkt inwisselbaar in termen van maatschappelijk nut in de tijd.</i> <i>Grootschalige elektriciteitsproductie vindt zijn meerwaarde in het elektriciteitsysteem, en hoewel de bouw een complex proces is, gaat het om bestaande technologie met vergelijkbare kosten op systeemniveau als WoZ, met als grootste voordeel diversificatie en versterking van de robuustheid van het energiesysteem en heeft een stabiliserend effect op de elektriciteitsprijs.</i> <i>De meeste meerwaarde voor SMR's in het Nederlandse energiesysteem zit met name in de warmte uitkoppeling voor de industrie met daarnaast beperktere elektriciteitsproductie. De opschaling van SMR's in de westerse wereld staat nog aan het begin van de uitrol waardoor nog ervaring moet worden opgedaan met de daadwerkelijke kosten en is het moment dat een SMR ingezet kan worden nog onzeker. Het kabinet kiest daarom voor een strategie om niet de eerste te zijn met inzet van SMR's maar beleid te maken voor SMR's later uit de serie.</i> Ten slotte is het derde spoor inzet op versterking van het nucleaire ecosysteem. Dit omvat onder andere nucleaire innovaties voor de ontwikkeling van SMRs/AMRs (Advanced Modular Reactors; generatie IV-reactor of) en betere oplossingen voor radioactief afval waarvan de toepassing nog niet is bewezen en marktintroductie nog niet aan de orde is, maar die wel potentie hebben voor brede inzet en toepassing indien marktintroductie mogelijk blijkt (zoals toepassing binnen de maritieme sector of procestechnologie waarvoor hoge temperaturen nodig zijn). <i>Beschrijf op welke doelgroep(en) de maatregel zich richt:</i> <u>Nieuwbouw 2-4 conventionele kerncentrales</u> De maatregel richt zich op het versterken van het gehele energiesysteem en richt zich daarmee niet op een specifieke doelgroep. <u>SMR's</u>	

Doelgroep voor SMRs zijn vooral industriële cluster en cluster 6 bedrijven. Hierbij liggen er kansen voor private initiatieven en inbrengen van private middelen.

Innovatieve nucleaire projecten (zoals Thorizon)

Deze maatregel richt zich op Nederlandse start-ups, kennisinstellingen en bedrijven die bijdragen aan kansrijke nucleaire innovaties, zoals Thorizon en Allseas.

- *Beschrijf kort de beoogde vormgeving en uitvoering:*

Nieuwbouw 2-4 conventionele kerncentrales

Om de bouw van de eerste twee centrales vorm te geven wordt de inkoopprocedure voor de techniekleverancier nu verder uitgewerkt en worden stappen gezet voor besluitvorming over de locatie. Daarnaast wordt er een financieringsstructuur uitgewerkt en wordt de oprichting van een beleidsdeelneming voorgehangen aan de Kamer. Deze deelneming wordt verantwoordelijk voor de bouw en exploitatie. Het is op dit moment de verwachting dat de eerste kerncentrale op zijn vroegst eind jaren dertig operationeel kan zijn.

SMR's

Om tot eerste realisatie van SMR's te kunnen komen, waar ook private investeringen zoveel mogelijk in betrokken worden, zal mogelijk nog financiële ondersteuning vanuit de overheid nodig zijn; op dit moment wordt onderzocht welke opties hiervoor relevant zijn, van pre-FIDfase tot en met de bouw- en exploitatiefase en wat de mogelijkheden zijn binnen de huidige wet- en regelgeving (waaronder de staatssteunregels).

Versterking nucleair ecosysteem

Een gezond nucleair ecosysteem (met de te onderscheiden pilaren human capital, kennis en innovatie, supply chain en brandstofcyclus) geldt als randvoorwaarde voor de bouw van nieuwe centrales en innovaties. Door het nucleaire ecosysteem te versterken wordt bovendien niet alleen een fundament gelegd onder het nationale programma, maar zorgt het er ook voor dat kennis- en onderzoeksorganisaties, onderwijsinstellingen en bedrijven waar mogelijk kunnen aansluiten bij en profiteren van internationale nucleaire ontwikkelingen.

Voor de opbouw van een sterk nucleair ecosysteem is een langetermijnperspectief essentieel. Betrokken partijen moeten kunnen rekenen op duidelijke en stabiele kaders voor de toekomst. Investerings in nucleair onderwijs en onderzoek hebben alleen blijvend effect als ze over langere termijn plaatsvinden en gepaard gaan met de beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel. Dat betekent in de praktijk dat meerjarige financiering noodzakelijk is, ook na 2030. Een nieuw kabinet kan ervoor kiezen om de huidige beleidsinzet te verlengen tot ten minste 2040, om zo continuïteit en effectiviteit te waarborgen.

Wat geen continuering van huidige werkzaamheden betreft zijn de innovatieve nucleaire projecten. Hier zal dan ook dieper op in worden gegaan.

Innovatieve nucleaire projecten (zoals Thorizon)

Om technologische achterstand te voorkomen, strategische autonomie te versterken en Europese capaciteiten in strategische sectoren op te bouwen, heeft de Europese Commissie het Important Project of Common European Interest (IPCEI) instrument geïnitieerd voor innovatieve nucleaire technologieën. Binnen dit instrument kan staatssteun verleend worden aan projecten met een hoger Technology Readiness Level (tot en met pre-commercialisatie) en tegen hogere bedragen (tot 100% van de onrendabele top) dan mogelijk is op basis van andere staatssteunkaders. Door deel te nemen aan een IPCEI innovatieve nucleaire technologieën is/wordt het mogelijk om kansrijke nucleaire innovaties van Nederlandse bodem te versnellen richting marktintroductie, bijvoorbeeld op het gebied van SMRs/AMRs en betere oplossingen voor radioactief afval.

Investeren in de IPCEI innovatieve nucleaire technologieën geeft een grote impuls aan het Nederlandse innovatiepotentieel door het aantrekken van talent, kennis en expertise, én additionele private investeringen in de nucleaire sector. Daarmee draagt het bij aan het toekomstbestendig maken van een nucleaire ecosysteem met een sterke kennisbasis en –infrastructuur en verstevigt het fundament onder het nucleaire nieuwbouwprogramma en de ontwikkeling van SMRs/AMRs. Uiteindelijk is een sterk en innovatief nucleair ecosysteem essentieel om de Nederlandse nucleaire te verwezenlijken.

Additioneel levert een IPCEI een sterk geïntegreerd Europees netwerk op, hetgeen positief bijdraagt aan de internationale concurrentiepositie voor Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen. Niet meedoen ontnaemt Nederlandse kennisinstellingen en bedrijven kansen om belangrijke te zetten en kan ook leiden tot een ongelijk speelveld of achterstand voor Nederlandse bedrijven ten opzichte van bedrijven in andere EU-lidstaten die wél deelnemen aan de IPCEI. Momenteel zijn alle 13 deelnemende lidstaten budget en projecten aan het verkennen voor deelname aan de IPCEI.

Om als Nederland mee te doen aan de IPCEI is er in 2026 een openstellingsbudget nodig om een officiële *call for proposals* te mogen publiceren.

Rationale voor de bijdrage aan het eindbeeld 2050

- *Welk (gedrags-)effect wordt beoogd?*
Niet van toepassing.
- *In hoeverre draagt de maatregel bij aan één van de EU-doelen (EED, ESR, REDIII, EPBD)?*
Deze maatregelen dragen niet direct bij aan deze EU-doelen maar passen wel in de bredere achterliggende doelstelling van een robuuste en CO₂-vrije energieproductie in 2050.
- *Welk knelpunt lost het op/hoe draagt het bij aan het eindbeeld sector 2050?*
Het verhogen van het aandeel kernenergie draagt bij aan een robuuster energiesysteem (diversificatie, verhogen van de leveringszekerheid, CO₂-vrije en weersonafhankelijke productie, verhogen strategisch autonomie) zonder dat dit leidt tot hogere systeemkosten.
- *In hoeverre draagt de maatregel bij aan de versterking van realisatiekracht (ruimte, netcongestie, vergunningverlening, arbeidsmarkt, stikstof)?*

Nieuwbouw 2-4 conventionele kerncentrales

Kernenergie kent een relatief laag ruimtebeslag vergeleken met alternatieven. Vanwege de relatief lange bouwtijd van een kerncentrale (10 jaar) op een ver vooraf bekende locatie is de inpassing daarvan in het net goed te plannen. Vanwege de lange operationele levensduur van 60-80 jaar is er eenmalig sprake van een geconcentreerd effect op stikstof en arbeidsmarkt terwijl alternatieven een groter beslag hierop leggen vanwege de beperkte levensduur.

SMR's

Voor SMR's geldt hetzelfde als voor de grootschalige kerncentrales; een relatief laag ruimtebeslag. Potentieel kunnen SMR's ook netcongestieproblemen (> 2035) voorkomen, doordat vraag en aanbod bij elkaar gerealiseerd kunnen worden (potentie voor SMR's bij industrieclusters).

Innovatieve nucleaire projecten (zoals Thorizon)

Dit hangt van de specifieke projecten af.

- *Welk additioneel beleid is nodig om deze maatregel te realiseren? (denk aan noodzakelijke realisatiekracht, energie-infrastructuur, etc.)*

Nieuwbouw 2-4 conventionele kerncentrales en SMRs

Voor de bouw van kerncentrales moet worden ingezet op het versterken van de arbeidsmarkt, nucleaire toeleverketens en is het wenselijk dat er duidelijkheid komt over de eindberging van nucleair afval. Ook zal de nucleaire toezichthouder ANVS versterkt moeten worden. Voor energie-infrastructuur zijn niet meer investeringen nodig dan in een situatie zonder kernenergie.

Innovatieve nucleaire projecten (zoals Thorizon)

Niet van toepassing.

Kwantitatieve inschatting bijdrage aan klimaatdoelen

Nieuwbouw 2-4 conventionele kerncentrales

De eerste operationele conventionele kerncentrale wordt op zijn vroegst eind jaren dertig verwacht kernenergie heeft hierbij naast dat het CO₂-vrije productie betreft vooral een meerwaarde in het versterken van de robuustheid van het energiesysteem.

SMRs

De eerste operationele kleine kerncentrale wordt op zijn vroegst vanaf 2035 verwacht (als een initiatief op korte termijn kan starten met vergunbaarheid en haalbaarheidsonderzoeken). Kernenergie heeft hierbij naast dat het CO₂-vrije productie betreft vooral een meerwaarde in het versterken van de robuustheid van het energiesysteem. Voor SMR's geldt dat met name in de warmtetransitie voor industrie.

Innovatieve initiatieven op het gebied van nucleair (zoals Thorizon)

Het IPCEI-instrument is gericht op het faciliteren van technologische innovaties tot en met de precommercialisatie-fase. In deze fase is er nog geen sprake van grootschalige implementatie of operationeel gebruik. Verder is het instrument gericht op het versterken van het bredere nucleaire ecosysteem (kennisontwikkeling, waardeketen, internationale samenwerking etc.). De effecten hiervan zijn systematisch en middel tot lange termijn, en dragen uiteindelijk bij aan de ontwikkeling van kernenergie in Nederland.

Financiële consequenties begroting

- *Geef een inschatting van de effecten op de overheidsinkomsten*
Een kerncentrale kan, indien de overheid (mede-)eigenaar is, inkomsten genereren middels de elektriciteitsverkoop. Dat is echter in de toekomst en zal in eerste instantie een terugbetaling van de investeringskosten inhouden, daarom zijn deze mogelijke inkomsten hier niet meegenomen.
- *Geef een inschatting van de effecten op de overheidsuitgaven*

Nieuwbouw 2-4 conventionele kerncentrales Verder is een eerste bandbreedte van de totale investeringsomvang van de nieuwe kerncentrales gecommuniceerd (€20-30 miljard, exclusief financieringslasten). Vanuit oogpunt van prudentie wordt in de tabel uitgegaan van €30 miljard. In de Kamerbrief van oktober 2025 (Kamerstuk 32645 nr. 161)], is toegelicht dat een grote rol van de overheid hiervoor noodzakelijk is. Het voorgestelde (op basis van de huidige) overheidssteunpakket is een kapitaalstorting van 40% van de investeringsomvang en een overheidslening van 60% van de investeringsomvang (aan de beleidsdeelneming). Het Klimaatfonds bevat voldoende beschikbare middelen voor de kapitaalstorting voor 2 kerncentrales. Aanvullend zal een CfD worden uitgewerkt als vangnet mochten de toekomstige opbrengsten tegen vallen. Het uitgangspunt is dat dit geen netto uitgaven zullen betreffen. In de technische haalbaarheidsstudies wordt uitgegaan van een kostenreductie van 25% voor centrale 3+4, vanwege leer- vloot-en supplychain effecten. Voor de centrales 1&2 is het van belang om de middelen voor in de voorliggende kabinetsperiode te committeren om de tijdlijn van eind jaren 30 operationeel centrale staand te kunnen houden en een geloofwaardige inkoopprocedure richting de deelnemers (technologie leveranciers) te kunnen starten, die in Europa uit verschillende projecten kunnen kiezen en hun (personeel)planning daar ook op inrichten. Zie de tabel op de laatste pagina m.b.t. overheidsuitgaven. Hierin is ook de impact op het EMU-saldo onder verschillende beoordelingen van het CBS in geduid. Hierover is KGG samen met FIN nog over in gesprek met het CBS, dat dat casus-specifiek beoordeelt.

Naast directe kosten voor de bouw van kerncentrales is ook een post opgenomen voor rand voorwaardelijke beleid zoals de versterking van de kennisbasis en nucleaire ecosysteem, ANVS, eindberging en ondersteuning van gemeente).

SMR's

Voor SMR's is het uitgangspunt dat, vanwege de koppeling tussen een aanbieder en een afnemer, er minder tot geen publieke financiering in de toekomst nodig is voor de realisatie van een SMR. Op dit moment zijn er echter uitdagingen; de techniek is nog niet gerealiseerd in de Westerse wereld. Private partijen (AI, maritiem, procesindustrie) zijn wel geïnteresseerd om dit te realiseren, maar deze interesse leidt vooralsnog niet tot sluitende business cases.

Mocht er zonder overheidssteun geen business case mogelijk zijn, dan is de inschatting dat in de komende 2-5 jaar met name middelen nodig zijn voor de zogeheten pre-FID-fase waarin onderzoeken en vergunningen lopen. De onderstaande tabel is gebaseerd op pre-assessments, ontwerp en vergunningen, bouw en inbedrijfstelling.

	Cumulatief	2025	2026	2027	2028	2029	2030 t/m 2035
Miljoen euro (jaarlijks)	3000			150	150	150	2550

De financiering zoals voorgesteld in het fiche, is gebaseerd op de realisatie van één eerste SMR in Nederland, wanneer blijkt dat private financiering nog maar beperkt ingebracht wordt in de ontwikkeling, bouw en exploitatie van de SMR. Op dit moment zijn er nog weinig referenties m.b.t. realisatiekosten voor SMR's, aangezien er nog geen SMR operationeel is in de Westerse wereld. Wél zijn er internationaal ontwikkelingen die zicht geven op de inzet van overheidsfinanciering:

- In juni 2025 is de Rolls-Royce SMR geselecteerd als preferente bidder voor het ontwikkelen van de eerste SMR in het VK. Daarbij is £ 2.5 miljard aan publieke middelen aangekondigd die de komende drie jaar beschikbaar zijn voor de voorbereiding van realisatie, waaronder bijv. haalbaarheidsstudies.
- In Canada heeft het staatsbedrijf Ontario Power Generation (OPG) afgelopen jaar een vergunning gekregen voor de bouw van een reeks van vier SMR's. Investerings voor de eerste SMR zijn geraamd op ~ 5 miljard euro waarvan 1 miljard nodig is voor bijhorende

infrastructuur. Verwachting is dat de drie daaropvolgende SMR's voor gemiddeld 3 miljard euro per SMR gebouwd kunnen worden. In totaal wordt dus 14 miljard euro geraamd voor 1.2 GW aan SMR's.

Innovatieve nucleaire projecten (zoals Thorizon)

	Cumulatief	2025	2026	2027	2028	2029	2030 t/m 2032
Miljoen euro (jaarlijks)	200			28,57	28,57	28,57	115 (28,57 per jaar)

Bovenstaand kasreeks is een indicatie gebaseerd op eerste verkennende sectorconsultaties om potentiële innovatieve projecten en hun ordergrootte in Nederland in kaart te brengen. Het betreft budget voor ongeveer vier grootschalige projecten, alhoewel kleinere projecten niet uitgesloten worden. In 2026 moet er een openstellingsbudget gereserveerd zijn, alvorens een *call for proposals* gepubliceerd mag worden. De bedragen en de uiteindelijke kasreeks zijn afhankelijk van daadwerkelijk geschikte projecten en hun doorlooptijden, die pas na de *call for proposals* vastgesteld kunnen worden.

(Financiële) consequenties burgers/bedrijven

- Geef een toelichting op de lasteneffecten van de maatregel en hoe deze verdeeld zijn – zoveel mogelijk gekwantificeerd in onderstaande tabel.
- Schets een beeld van het maatschappelijk draagvlak van de maatregel (bijvoorbeeld effect op kwetsbare groepen).
- Schets een beeld wat er wordt gevraagd van het doenvermogen van burgers/bedrijven?

Stabiliserend effect kernenergie op elektriciteitsprijs

De productie van elektriciteit met grootschalige kerncentrales heeft een stabiliserend effect op de elektriciteitsprijs blijkt uit onderzoek van TNO. Hierbij worden dure centrales (zoals waterstof centrales die enkel voor piekuren nodig zijn verdrongen in de elektriciteitsmix).

Maatschappelijk draagvlak kernenergie

Over kernenergie bestaan maatschappelijk verschillende beelden. hierbij lijkt de focus wel te draaien van veiligheid, afval en risico's naar energiezeekerheid, klimaatverandering en de kosten van de alternatieven blijkt uit onderzoek van TNO

Economie

- Wat zijn de evt. bredere economische gevolgen? (weglek, ongelijk speelveld, bbp)
- Niet van toepassing voor kernenergie.

Uitvoeringsaspecten en juridische toets

- Onderbouw vanaf wanneer de maatregel uitvoerbaar is (bijv. arbeidsmarktcapaciteit, capaciteit uitvoeringsorganisaties en technisch, uitvoerbaarheid vanuit uitvoeringsinstanties zoals de Belastingdienst of de RVO)?
- De benodigde uitvoeringscapaciteit wordt voor conventionele centrales geregeld via de op te richten beleidsdeelneming/contracteren van derde waarbij de bouw van de centrales en de daarvoor benodigde uitvoeringscapaciteit gefinancierd wordt vanuit de 30 miljard euro. Voor deelname aan de IPCEI innovatieve nucleaire technologieën is ook additionele uitvoeringscapaciteit bij RVO nodig. Aanvullend is het van belang te investeren in arbeidsmarktcapaciteit en de nucleaire kennisinfrastructuur.
- Is een staatssteuntoets of andere juridische toets gedaan of moet deze nog worden gedaan?

Nieuwbouw 2-4 conventionele kerncentrales

Ja, voor zowel de voorbereidende fase als voor de financiering van de nieuwbouw van kerncentrales (Government Support Package) dient er rekening te worden gehouden met staatssteunaspecten en wordt een uitvoerig staatssteuntraject doorlopen/ opgestart. Hierbij is WJZ betrokken voor het opstellen van een kapitaalstortingsovereenkomst en subsidiebeschikking t.b.v. voorbereidende activiteiten in de voorbereidende fase. De financieringsdocumenten ten behoeve van het GSP moeten nog worden opgesteld en uitgewerkt.

SMR's

Ten behoeve van de mogelijke vormgeving van publieke steun aan SMR-projecten, lopen nu in verband met geldende wet- en regelgeving (waaronder de staatssteunregels) verkenningen in samenwerking met WJZ

4. Innovatieve nucleaire projecten (zoals Thorizon)

Het IPCEI-instrument betreft een staatssteunkader. Elk deelnemend project dat niet binnen bestaande staatssteunvrijstellingsregelingen (zoals de AGVV) past, moet daarom een staatssteuntoets bij DGCOMP te doorlopen.

- *Wat is advies WJZ? Wat betekent dit voor de doorlooptijd?*
WJZ is betrokken bij de trajecten waarbij staatssteunaspecten aan de orde zijn. In verband met de doorlooptijd is het van belang staatssteunaspecten in een vroegtijdig stadium te betrekken. De financieringsdocumentatie ten behoeve van het GSP betreft onder meer het opstellen en uitwerken van financieringsovereenkomsten. In dat verband en ook in verband met de juridische aspecten in andere trajecten is het van belang WJZ tijdig te betrekken.
- *zijn er risico's voor de uitvoering*

Nieuwbouw 2-4 conventionele kerncentrales

Nucleaire projecten kunnen zowel qua kosten als qua tijd (net als ander grote infrastructurele projecten) uitlopen. Het voornemen is om in de inkoopprocedure voor de grootschalige kerncentrales afspraken te maken met de vendors over de risicoverdeling tussen Staat, deelneming en contractpartijen.

Nucleaire innovatieve projecten

RVO heeft uitgebreide ervaring met de uitvoering van IPCEI's namens Nederland en is betrokken geweest bij zowel het proces als de inhoud van de IPCEI Innovatieve Nucleaire Technologieën. Om de IPCEI in de komende periode verder te ontwikkelen moet er een toegewijd team met expertise worden opgeschaald. Bovendien moet samenhang met andere regelingen (de MOOI-regeling) worden bewaakt omwille van volgordeelijkheid – van fundamenteel onderzoek naar opschaling – en het uitbereidingsvermogen van capaciteit en dus absorptievermogen van additionele investeringen in de sector.

Planning

- *Wat is de verwachte inwerkingtreding voor de maatregel, hoe ziet het proces eruit, inclusief tussenstappen?*
- *Bijv. wanneer wordt wetsvoorstel aan de Tweede Kamer gestuurd?*
- *Wanneer treedt wet- en regelgeving in werking?*
- *Wanneer eindigt de maatregel? Wat is dan bereikt?*

Nieuwbouw 2-4 conventionele kerncentrales

Voor de nieuwbouw wordt verder gewerkt aan de oprichting van de beleidsdeelneming, de inkoopprocedure, de financieringsstructuur, de locatiekeuze en het Rijk-Regiopakket. Het definitieve investeringsbesluit wordt rond 2030 verwacht.

SMRs

Het is op dit moment nog niet duidelijk hoe mogelijke publieke financiering voor de realisatie van SMR's eruit zal zien en hoeveel financiering vanuit de overheid nodig zal zijn voor realisatie van één SMR in Nederland, gezien leereffecten zich nog niet hebben getoond en er nog geen SMR in de Westerse wereld is gerealiseerd.

4 miljard wordt als uitgangspunt genomen voor de realisatie van één SMR (1^e SMR van 250 MW in Darlington, Canada. $\frac{3}{4}$ voor SMR, $\frac{1}{4}$ voor infrastructuur, kan dit oplopen van 50-150 miljoen (haalbaarheid), 200-500 miljoen (ontwerp en vergunningen) tot 1,5-2,5 miljard voor bouw en inbedrijfstelling. Dit is absoluut een ruwe inschatting, omdat er op dit moment nog geen SMR is gerealiseerd in de Westerse wereld. Eventuele leereffecten (en daarmee reductie in kosten) zijn daarmee voor implementatie in Nederland nog niet hard te maken. Qua tijdspanne lijkt het aannemelijk dat eerste projecten, na een selectieproces en mogelijk assessment om te kunnen beoordelen, op z'n vroegst in 2027 starten. Marktconsultatie in 2025 zal meer inzicht bieden.

Nucleaire innovatieve projecten

Om een "call for proposals" voor concrete projecten te mogen publiceren in de Staatscourant, moet er budget gereserveerd zijn. Deze call zal in de eerste helft van 2026 uitgevoerd moeten worden om de Europese deadlines te halen. Ondertussen wordt de subsidieregeling verder uitgewerkt en zullen projecten geselecteerd en aangedragen worden voor het staatssteunnotificatieproces. Toekenning van budget aan individuele projecten zal naar planning op z'n vroegst in Q3 2027 zijn, na uitsluitel van de Europese Commissie de staatssteunnotificaties. Vanaf moment van goedkeuring stelt RVO een beschikkingsbrief op met alle voorwaarden voor en starten de bedrijven binnen zes maanden starten met het project, dat een maximale doorloop mag hebben van zeven jaar.

[illegible]